

Canllawiau ar ddatganiadau i gyrff corfforedig

Sut rydym yn ystyried gwybodaeth y mae ymgeiswyr neu gofrestrwyr yn ei datgan

Tachwedd 2013

Cynnwys

Ar gyfer pwy mae'r ddogfen?.....	3
Ynghylch y ddogfen hon.....	3
Adran un: Cyflwyniad	4
Cofrestr GOC	4
Adran dau: gwybodaeth i'r rheini sy'n gwneud cais i ymuno â chofrestr.GOC.....	5
Ymgeiswyr busnes	5
Datganiadau sy'n ymwneud ag ymchwiliadau neu ganlyniadau troseddol neu ddisgyblu	6
Gwybodaeth arall	9
Adran tri: gwybodaeth i'r rheini sy'n gwneud cais i gael eu hadfer ar gofrestr GOC.....	10
Ymgeiswyr sy'n gyrrff corfforedig.....	10
Datganiadau sy'n ymwneud ag ymchwiliadau neu ganlyniadau troseddol neu ddisgyblu	11
Adran pedwar: gwybodaeth i'r rheini sy'n gwneud cais i aros ar gofrestr GOC	15
Ymgeiswyr busnes	15
Datganiadau sy'n ymwneud ag ymchwiliadau neu ganlyniadau troseddol neu ddisgyblu	16
Gwybodaeth arall	20
Adran pump: sut rydym yn ystyried gwybodaeth a dderbyniwn.....	21
Gwybodaeth am faterion troseddol neu ddisgyblu	21
Parhau â busnes tra'n anghofrestredig	23
Sut i apelio yn erbyn penderfyniad	24
Ble i gael rhagor o wybodaeth	25
Ymwadiad	25
Atodiad un – Datganiad y Cyngor Optegol Cyffredinol ar geisiadau i drosglwyddo cofrestrïad lle mae'r ymgeisydd yn destun ymchwiliad addasrwydd i ymarfer gan y Cyngor Optegol Cyffredinol	26

Ar gyfer pwy mae'r ddogfen?

Bwriad y ddogfen hon yw rhoi arweiniad i'r grwpiau canlynol o bobl:

- Y rheini sy'n gwneud cais i'r Cyngor Optegol Cyffredinol (GOC) i gofrestru, neu sy'n ystyried gwneud cais ('ymgeisydd'); a
- Y rheini sydd wedi cofrestru gyda'r Cyngor Optegol Cyffredinol ar hyn o bryd, ac sy'n gwneud cais i gadw cofrestriad ('cofrestrai').

Bydd y ddogfen hefyd yn cael ei defnyddio gan y Cofrestrydd, staff yn nhîm Cofrestru'r Cyngor Optegol Cyffredinol, aelodau o Gyngor a Phwyllgorau'r Cyngor Optegol Cyffredinol (gan gynnwys y Pwyllgor Apeliadau Cofrestru), ac unrhyw berson arall sy'n dymuno deall yr egwyddorion a'r prosesau ar gyfer ystyried ceisiadau gyda datganiadau.

Ynghylch y ddogfen hon

I'ch helpu i ddod o hyd i'r wybodaeth sydd ei hangen arnoch, rydym wedi rhannu'r ddogfen hon yn

bum adran. Ceir gwahanol adrannau ar gyfer ymgeiswyr a chofrestreion.

Weithiau rydym wedi ailadrodd yr un wybodaeth mewn mwy nag un adran; mae hyn er mwyn sicrhau ein bod yn darparu'r holl wybodaeth berthnasol i'r rheini sy'n darllen gwahanol rannau o'r ddogfen.

Yn gyffredinol, rydym wedi rhannu'r ddogfen i'r adrannau canlynol:

- Mae Adran un, **y cyflwyniad**, yn cynnwys gwybodaeth amdanom ni a'n rôl ni yn rheoleiddio'r proffesiynau optegol. Mae'r adran hon ar gyfer pawb;
- Mae Adran dau, **gwybodaeth ar gyfer y rheini sy'n gwneud cais i ymuno â'r Gofrestr**, wedi'i hanelu at fusnesau y mae'n rhaid iddynt ymuno â'r gofrestr er mwyn parhau â'u busnes;
- Mae Adran tri, **gwybodaeth ar gyfer y rheini sy'n gwneud cais i gael eu hadfer i gofrestr y Cyngor Optegol Cyffredinol**, yn ymwneud â busnesau sy'n dymuno dychwelyd i'r gofrestr o gyrff corfforedig, ar ôl cyfnod o beidio â chofrestru;
- Mae Adran pedwar, **gwybodaeth ar gyfer y rhai sy'n gwneud cais i aros ar gofrestr GOC**, yn ymwneud â busnesau sydd wedi cofrestru gyda'r Cyngor Optegol Cyffredinol ar hyn o bryd ac y mae'n rhaid iddynt adnewyddu eu cofrestriad yn flynyddol; a
- Mae Adran pump, **sut rydym yn ystyried gwybodaeth a gawn**, yn egluro'r broses y bydd y GOC yn ei dilyn wrth ystyried datganiad sydd wedi'i wneud. Mae'r adran hon wedi'i hanelu at ymgeiswyr a chofrestreion.

Adran un: Cyflwyniad

Mae'r GOC yn un o 13 o sefydliadau yn y DU sy'n cael eu galw'n rheoleiddwyr iechyd a gofal cymdeithasol. Mae'r sefydliadau hyn yn goruchwyllo'r proffesiynau iechyd a gofal cymdeithasol drwy reoleiddio gweithwyr proffesiynol unigol.

Ni yw'r rheoleiddiwr ar gyfer y proffesiynau optegol yn y DU. Ar hyn o bryd, mae tua 26,000 o optometryddion, optegwyr cyflenwi, optegwyr dan hyfforddiant a busnesau optegol wedi'u cofrestru â ni.

Mae gan y GOC bedair prif swyddogaeth:

- Gosod safonau ar gyfer addysg a hyfforddiant optegol, perfformiad ac ymddygiad;
- Cymeradwyo cymwysterau sy'n arwain at gofrestru;
- Cadw cofrestr o unigolion sy'n gymwysedig ac yn addas i ymarfer, hyfforddi neu gynnal busnes fel optometryddion ac optegwyr cyflenwi;
- Ymchwilio a gweithredu os bydd amhariad ar addasrwydd cofrestreion i ymarfer, hyfforddi neu gynnal busnes.

Mae gan y GOC gyfrifoldeb i sicrhau mai dim ond y rhai sydd ar ein cofrestr all ddefnyddio 'teitl gwarchoddedig', fel optometrydd neu optegydd cyflenwi. Mae unrhyw un sy'n defnyddio teitl gwarchoddedig ac nad yw wedi'i gofrestru gyda ni yn torri'r gyfraith a gellid ei erlyn.

Cofrestr GOC

Mae cofrestr GOC ar gael ar ein gwefan yn www.optical.org. Gall unrhyw un ei chwilio i wneud yn siŵr bod ei optegydd wedi'i gofrestru. Mae'r gofrestr yn cynnwys gwahanol ddarnau o wybodaeth am unigolion a busnesau sydd wedi cofrestru gyda ni, gan gynnwys:

- Eu rhif cofrestru GOC;
- Eu math o gofrestriad (boed yn optometrydd, optegydd cyflenwi, myfyriwr neu gorff corfforedig);
- Y cymwysterau y maent wedi'u rhestru gyda'r Cyngor Optegol Cyffredinol (gan gynnwys eu prif gymhwyster sy'n caniatáu iddynt gael eu cynnwys ar y gofrestr, lle bo hynny'n berthnasol); ac
- A ydynt yn destun unrhyw ganlyniadau addasrwydd i ymarfer megis atal dros dro neu gofrestriad amodol.

Adran dau: gwybodaeth i'r rheini sy'n gwneud cais i ymuno â chofrestr GOC

Mae'r adran hon yn rhoi gwybodaeth am y broses ymgeisio a'r wybodaeth y mae angen i chi ei rhoi i ni er mwyn i ni allu penderfynu a ydych am roi eich enw ar y gofrestr ai peidio. Mae rhagor o wybodaeth am y broses gofrestru, gan gynnwys ffurflenni cofrestru a sut mae ein ffioedd wedi'u strwythuro, ar gael ar ein gwefan yn:

http://www.optical.org/en/our_work/Registration/index.cfm

Ymgeiswyr busnes

Rhaid i unrhyw gorff corfforaethol sy'n dymuno cynnal busnes fel optometrydd neu optegydd cyflenwi yn y DU, a defnyddio teitl gwarchodedig yn eu busnes neu enw masnachu, fod wedi cofrestru â'r Cyngor Optegol Cyffredinol. Mae rhagor o wybodaeth am y gofynion ar gyfer cofrestru busnes ar gael ar ein gwefan yn:

http://www.optical.org/en/our_work/Registration/Applying_for_registration/Bodies_corporate.cfm

Er mwyn i'r GOC gofrestru eich corff corfforedig, rhaid i chi lenwi cais i gofrestru. Fel rhan o'r cais hwn, bydd gofyn i chi roi gwybodaeth i ni, gan gynnwys:

- Enwau a chyfeiriadau lle rydych chi'n ymarfer, yn ogystal â chyfeiriad cyswllt a chyfeiriad cofrestredig eich busnes (lle bo hynny'n briodol);
- Manylion sy'n ymwneud â sut mae eich busnes yn bodloni un o'r gofynion ar gyfer cofrestru fel corff corfforedig: er enghraifft, enwau holl gyfarwyddwyr eich cwmni, a'u rhifau cofrestru GOC lle bo hynny'n briodol; a
- **Datganiad** gennych chi bod y cwmni'n addas i gynnal busnes, neu wybodaeth am ymchwiliadau troseddol neu ddisgyblu sy'n ymwneud â'r cwmni neu ei gyfarwyddwyr, y bydd angen i ni ei hystyried cyn caniatáu eich cofrestriad. Trafodir hyn yn fanylach isod.

Bydd yr holl wybodaeth a ofynnwn gennych chi yn ein helpu i sicrhau:

- Mai chi ydych chi;
- Eich bod yn bodloni'r gofynion ar gyfer cofrestru gyda'r Cyngor Optegol Cyffredinol fel corff corfforedig;
- Eich bod yn bodloni ein safonau ar gyfer addaswydd i gynnal busnes; a
- Mae gennym eich manylion cyswllt.

Datganiad o addaswydd i gynnal busnes.

Mae Adran 9 Deddf Optegwyr 1989 (fel y'i diwygiwyd) yn datgan "bydd gan gorff corfforedig hawl i gael ei gofrestru ar y gofrestr os yw'n bodloni'r Cyngor ei fod yn addas i gynnal busnes fel optometrydd neu optegydd cyflenwi neu i redeg y ddau fusnes".

Mae Rhan wyth Rheolau Cyngor Optegol Cyffredinol (Cofrestru) 2005 yn datgan y bydd ymgeiswyr am gofrestrriad fel corff corfforedig yn gwneud datganiad ynghylch ymchwiliadau disgyblu neu droseddol, neu ganlyniadau, ar ran y busnes neu unrhyw un o'i gyfarwyddwyr.

Eich cyfrifoldeb chi, fel yr ymgeisydd, yw rhoi unrhyw wybodaeth i ni am y meysydd hyn. Os na fyddwch chi'n gwneud hynny, a'i fod yn dod i'n sylw'n ddiweddarach, efallai y bydd hyn yn golygu y byddwn yn cymryd camau mewn perthynas â'ch cofrestrriad.

Datganiadau sy'n ymwneud ag ymchwiliadau neu ganlyniadau troseddol neu ddisgyblu

Mae'n ofynnol i ymgeiswyr ddatgan y canlynol ar ran y cwmni a'i gyfarwyddwyr:

- a. Unrhyw euogfarnau (gan gynnwys euogfarn gan lys milwrol) neu rybuddion a gafwyd ar Ynysoedd Prydain am drosedd, neu euogfarn yn rhywle arall am drosedd a fyddai, pe bai'n cael ei chyflawni yng Nghymru neu Loegr, yn drosedd;
- b. A ydynt wedi derbyn cynnig amodol o dan adran 302 o Ddeddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995 (cosb benodedig: cynnig amodol gan brocuradur ffisgal);
- c. A ydynt wedi cytuno i dalu cosb o dan adran 115A o Ddeddf Gweinyddu Nawdd Cymdeithasol 1992 (dirwy yn lle erlyniad);
- d. Os buont yn destun gorchymyn dan adran 246(2) neu (3) Deddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995 yn eu rhyddhau'n llwyr;
- e. A ydynt wedi bod yn destun penderfyniad gan gorff yn y Deyrnas Unedig sy'n gyfrifol o dan unrhyw ddeddfiad am reoleiddio'r proffesiwn ieched neu ofal cymdeithasol wedi gwneud penderfyniad i'r perwyl yr amharwyd ar addasrwydd y corff corfforedig i gynnal busnes fel aelod o'r proffesiwn hwnnw, neu yr amharwyd ar addasrwydd cyfarwyddwr y corff corfforedig i ymarfer y proffesiwn hwnnw; a
- f. Os oeddent yn destun penderfyniad gan gorff rheoleiddio y tu allan i'r Deyrnas Unedig i'r un perwyl.
- g. Maent ar hyn o bryd yn destun unrhyw ymchwiliad neu achos a allai arwain at unrhyw un o'r canlyniadau a ddisgrifir yn a-f uchod.

Gan ystyried pob un o'r meysydd hyn yn eu tro, rhoddir esboniad pellach

isod. a-d: euogfarnau, rybuddion a chosbau eraill

Rhaid i chi ddatgan ar eich cais os yw'r corff corfforedig, neu unrhyw un o'i gyfarwyddwyr, erioed wedi cael euogfarn neu rybudd ac, ar ben hynny, unrhyw ganlyniadau sy'n ymwneud â llysoedd yr Alban fel y disgrifir uchod. Nid yw Deddf Ailsefydlu Troseddwyr 1974 ("y Ddeddf Ailsefydlu Troseddwyr") yn berthnasol i bobl sy'n dymuno ymuno â chofrestr GOC. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i chi ddweud wrthym am unrhyw euogfarn neu rybudd rydych wedi'i gael, hyd yn oed os yw wedi 'disbyddu' dan y Ddeddf Ailsefydlu Troseddwyr honno, oni bai ei fod yn rhybudd euogfarn 'gwarchodedig'. Os na fyddwch yn rhoi gwybod i ni am y materion hyn, a'u bod yn dod i'n sylw yn nes ymlaen, efallai y cewch eich cyfeirio

[Canllawiau ar ddatganiadau – sut rydym yn ystyried gwybodaeth y mae ymgeiswyr neu gofrestrwyr yn ei datgan](#)

at Adran Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor Optegol Cyffredinol a gellid cymryd camau yn eich erbyn a allai effeithio ar eich cofrestrriad parhaus.

Diogelir rhybudd rhag cael ei ddatgelu chwe blynedd ar ôl iddo gael ei dderbyn. Os oedd y troseddwr yn llai na 18 oed pan dderbyniwyd y rhybudd, yna gostyngir y cyfnod hwnnw i ddwy flynedd.

Mae euogfarn wedi'i diogelu rhag cael ei datgelu ar ôl 11 mlynedd. Os oedd y troseddwr yn llai na 18 oed pan gafwyd yr euogfarn, yna gostyngir y cyfnod hwnnw i bum mlynedd a hanner. Fodd bynnag, yn y naill achos neu'r llall, ni fydd euogfarn yn cael ei gwarchod rhag cael ei datgelu oni bai fod y troseddwr wedi cael dedfryd ddigarchar ac nad oes ganddo unrhyw euogfarnau eraill.

Ni fydd rhybudd neu euogfarn yn cael eu gwarchod rhag cael eu datgelu os yw am 'drosedd rhestredig' dan Orchymyn Deddf Ailsefydlu Troseddwyr (Eithriadau) 1975. Mae troseddau rhestredig yn cynnwys troseddau treisgar a rhywiol difrifol, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt, sy'n arbennig o berthnasol i ddiogelu plant ac oedolion agored i niwed. Rhaid datgelu rhybudd neu euogfarn am 'drosedd rhestredig' i'r Cyngor Optegol Cyffredinol bob amser.

Mae rhagor o ganllawiau ar droseddau rhestredig ar gael ar wefan y

Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd

(www.gov.uk/government/organisations/disclosure-and-barring-service).

Wrth wneud datganiad mewn perthynas ag euogfarn neu rybudd, rhowch gymaint o wybodaeth â phosibl. Bydd hyn yn lleihau'r tebygolrwydd y bydd raid i ni ofyn i chi am ragor o wybodaeth, a allai arafu hynt eich cais.

Os ydych yn ansicr ar ôl darllen y canllawiau hyn ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas ag euogfarn neu rybudd, efallai y byddwch am geisio cyngor cyfreithiol annibynnol cyn penderfynu a ddylech wneud datganiad ai peidio.

e. penderfyniad gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol

Rhaid i chi hefyd ddweud wrthym a oes penderfyniad wedi'i wneud yn eich erbyn chi neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol neu sefydliad gofal sylfaenol yn y DU. Mae'r cyrff perthnasol fel a ganlyn:

- Y Cyngor Ceiropracteg Cyffredinol
- Y Cyngor Deintyddol Cyffredinol
- Y Cyngor Meddygol Cyffredinol
- Y Cyngor Optegol Cyffredinol
- Y Cyngor Fferyllol Cyffredinol
- Y Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal
- Y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth

• Y Cyngor Osteopathig Cyffredinol • Cymdeithas Fferyllol
Gogledd Iwerddon

• Sefydliadau gofal sylfaenol neu Fyrddau Iechyd

Hefyd, dylech ddweud wrthym a oes penderfyniad wedi'i wneud yn eich erbyn gan un o'r cyrff a ragflaenodd rhai uchod (er enghraifft, y Cyngor Gofal Cymdeithasol Cyffredinol neu Gymdeithas Fferyllol Frenhinol Prydain Fawr).

Os ydych chi (neu unrhyw un o'r cyfarwyddwyr), neu os ydych chi erioed wedi cael eich cofrestru â chorff rheoleiddio, ac wedi cael sancsiwn sy'n ymwneud â'ch addasrwydd i gynnal busnes (neu i ymarfer), neu os canfuwyd yr amharwyd ar eich addasrwydd i gynnal busnes (neu i ymarfer), rhaid i chi roi gwybod i ni am hyn. Hefyd, os ydych chi wedi bod yn destun sancsiwn gan sefydliad gofal sylfaenol y GIG (er enghraifft, Ymddiriedolaeth Gofal Sylfaenol neu Fwrdd Iechyd Lleol), naill ai fel cyflogai neu ddarparwr gwasanaeth, rhaid i chi roi gwybod i ni am hyn. Hefyd, os ydych chi, neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr, wedi cael dyfarniad sy'n ymwneud â'ch addasrwydd i gynnal busnes (neu i ymarfer) gan gorff rheoleiddio y tu allan i'r DU, rhaid i chi ddweud wrthym am hyn.

Wrth wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad gan gorff rheoleiddio, darparwch gymaint o wybodaeth â phosibl, gan gynnwys y canlyniad neu'r sancsiwn a osodwyd a'r amgylchiadau a arweiniodd at y dyfarniad. Bydd darparu cymaint o wybodaeth â phosibl cyn gynted â phosibl yn helpu i'n hatal rhag gorfod gofyn i chi am ragor o wybodaeth, a fydd yn arafu hynt eich cais. Os na fyddwch yn rhoi gwybod i ni am y materion hyn, a'u bod yn dod i'n sylw yn nes ymlaen, efallai y byddwn yn penderfynu eich cyfeirio at dîm Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor; byddant wedyn yn ystyried a oes angen i ni ymchwilio ymhellach a chymryd camau a allai effeithio ar eich cofrestrriad parhaus.

Os ydych yn dal yn ansicr ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad ar ôl darllen y canllawiau hyn, dylech wneud y datganiad. Efallai y byddwch hefyd yn dymuno siarad â'ch corff proffesiynol, neu gael cyngor cyfreithiol eich hun, cyn penderfynu a ydych am wneud datganiad ai peidio.

f. ymchwiliadau cyfredol gan yr heddlu neu gorff rheoleiddio

Rhaid i chi ddatgan ar eich cais os ydych chi, neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr, yn destun ymchwiliad gan yr heddlu ar hyn o bryd am drosedd a allai arwain at euogfarn neu rybudd. Os ydych chi'n destun ymchwiliad gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol (gweler yr adran flaenorol), neu sefydliad gofal sylfaenol, rhaid i chi hefyd ddweud wrthym am hyn.

Os ydych chi, neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr, yn destun ymchwiliad gan heddlu y tu allan i'r DU, am drosedd a allai arwain at euogfarn yng Nghymru neu Loegr, rhaid i chi ddatgan hyn. Hefyd, os ydych chi'n destun ymchwiliad gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol y tu allan i'r DU, rhaid i chi roi gwybod i ni am hyn hefyd.

Wrth wneud datganiad mewn perthynas ag ymchwiliadau cyfredol, darparwch gymaint o wybodaeth â phosibl, gan gynnwys gwybodaeth am yr amgylchiadau a arweiniodd at yr ymchwiliad. Bydd darparu cymaint o wybodaeth â phosibl cyn gynted â phosibl yn helpu i'n hatal rhag gorfod gofyn i chi am ragor o wybodaeth, a fydd yn arafu hynt eich cais.

Mewn achosion lle byddwn yn derbyn cais sy'n cynnwys datganiad am ymchwiliad presennol, mae'n annhebygol y bydd hyn yn eich atal rhag cael eich cofrestru. Fodd bynnag, bydd hyn yn dibynnu ar natur a difrifoldeb yr honiadau yn eich erbyn yr ymchwilir iddynt. Os byddwn yn penderfynu eich cofrestru, byddwn yn gofyn i chi roi gwybod i ni am ganlyniad yr ymchwiliad. Os bydd y canlyniad yn arwain at gosb i chi, neu os oes gennym bryderon am eich addasrwydd i barhau â busnes, efallai y byddwn yn penderfynu eich cyfeirio at dîm Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor Optegol Cyffredinol (os ydych wedi cofrestru ar y pryd); byddant wedyn yn ystyried a oes angen i ni ymchwilio ymhellach a chymryd camau a allai effeithio ar eich cofrestriad parhaus.

Os ydych yn dal yn ansicr ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad ar ôl darllen y canllawiau hyn, dylech wneud y datganiad. Efallai y byddwch hefyd yn dymuno siarad â'ch corff proffesiynol, neu gael cyngor cyfreithiol eich hun, cyn penderfynu a ydych am wneud datganiad ai peidio.

Fel yn achos yr holl wybodaeth y gofynnwn amdani ac yr ydym yn ei dal amdano, bydd y GOC yn cael ei arwain gan egwyddorion Deddf Diogelu Data 1998 bod unrhyw ddata y gofynnir amdano, sydd yn cael ei ddal a'i brosesu gennym ni yn berthnasol ac yn gymesur â'r rhesymau pam ein bod wedi gofyn amdano.

Gwybodaeth arall

Yn ogystal â'r datganiadau a ddisgrifir uchod y mae'n ofynnol i chi eu gwneud, rhaid i unrhyw ymgeisydd llwyddiannus gydymffurfio â Chod Ymddygiad GOC ar gyfer cofrestreion busnes [http://www.optical.org/en/Standards/Standards in conduct.cfm](http://www.optical.org/en/Standards/Standards%20in%20conduct.cfm). Mae'r Cod yn disgrifio sut mae'r GOC yn disgwyl i'r rheini ar ein cofrestr o gyrrff corfforedig ymddwyn i sicrhau diogelwch a lles cleifion a'r cyhoedd. Dylech wneud eich cais gan gyfeirio at y Cod a datgan unrhyw faterion i'r GOC ar eich cais a allai effeithio ar eich addasrwydd i gynnal busnes. Bydd darparu cymaint o wybodaeth â phosibl cyn gynted â phosibl yn helpu i'n hatal rhag gorfod gofyn i chi am ragor o wybodaeth, a fydd yn arafu hynt eich cais. Os na fyddwch yn rhoi gwybod i ni am y materion hyn, a'u bod yn dod i'n sylw yn nes ymlaen, efallai y byddwn yn penderfynu eich cyfeirio at dîm Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor; byddant wedyn yn ystyried a oes angen i ni ymchwilio ymhellach a chymryd camau a allai effeithio ar eich cofrestriad parhaus.

Os ydych yn dal yn ansicr ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad ar ôl darllen y canllawiau hyn, dylech wneud y datganiad. Efallai y byddwch hefyd yn dymuno siarad â'ch corff proffesiynol, neu gael cyngor cyfreithiol eich hun, cyn penderfynu a ydych am wneud datganiad ai peidio.

Adran tri: gwybodaeth i'r rheini sy'n gwneud cais i gael eu hadfer ar gofrestr GOC

Mae'r adran hon yn rhoi gwybodaeth am y broses ar gyfer adferiad i gofrestr GOC a'r wybodaeth y mae angen i chi ei rhoi i ni er mwyn i ni allu penderfynu caniatáu eich cofrestriad ai peidio.

Mae rhagor o wybodaeth am y broses adfer, gan gynnwys ffurflenni adfer a sut mae ein ffioedd wedi'u strwythuro, ar gael ar ein gwefan yn:

http://www.optical.org/en/our_work/Registration/index.cfm

Ymgeiswyr sy'n gyrff corfforedig

Rhaid i unrhyw gorff corfforaethol sy'n dymuno cynnal busnes fel optometrydd neu optegydd cyflenwi yn y DU, a defnyddio teitl gwarchoddedig yn eu busnes neu enw masnachu, fod wedi cofrestru â'r Cyngor Optegol Cyffredinol.

Os ydych wedi cofrestru fel corff corfforedig gyda ni o'r blaen, ac am unrhyw reswm wedi caniatáu i'ch cofrestriad ddod i ben, neu ein bod wedi eich tynnu oddi ar y gofrestr, rhaid i chi gael eich adfer i'r gofrestr i gynnal busnes fel corff corfforedig.

Er mwyn i'r GOC gofrestru eich corff corfforedig, rhaid i chi lenwi cais i gofrestru. Fel rhan o'r cais hwn, bydd gofyn i chi roi gwybodaeth i ni, gan gynnwys:

- Enwau a chyfeiriadau lle rydych chi'n ymarfer, yn ogystal â chyfeiriad cyswllt a chyfeiriad cofrestredig eich busnes (lle bo hynny'n briodol);
- Manylion sy'n ymwneud â sut mae eich busnes yn bodloni un o'r gofynion ar gyfer cae eich adfer fel corff corfforaethol: er enghraifft, enwau holl gyfarwyddwyr eich cwmni, a'u rhifau cofrestru GOC lle bo hynny'n briodol;
- **Datganiad** gennych chi bod y cwmni'n addas i gynnal busnes, neu wybodaeth am ymchwiliadau troseddol neu ddisgyblu sy'n ymwneud â'r cwmni neu ei gyfarwyddwyr, y bydd angen i ni ei hystyried cyn caniatáu eich adferiad. Trafodir hyn yn fanylach isod.
- Gwybodaeth ynghylch pam y cawsoch eich tynnu oddi ar gofrestr y Cyngor Optegol Cyffredinol ac a ydych wedi cynnal gweithgareddau sydd wedi'u cyfyngu i gofrestreion y Cyngor Optegol Cyffredinol yn ystod eich cyfnod o beidio â chofrestru.

Bydd yr holl wybodaeth a ofynnwn gennych chi yn ein helpu i sicrhau:

- Mai chi ydych chi;
- Eich bod yn bodloni'r gofynion ar gyfer cofrestru gyda'r Cyngor Optegol Cyffredinol fel corff corfforedig;
- Eich bod yn bodloni ein safonau ar gyfer addasrwydd i gynnal busnes; a

Canllawiau ar ddatganiadau – sut rydym yn ystyried gwybodaeth y mae ymgeiswyr neu gofrestrwyr yn ei datgan

- Mae gennym eich manylion cyswllt.

Datganiad o addasrwydd i gynnal busnes

Mae Adran 9 Deddf Optegwyr 1989 (fel y'i diwygiwyd) yn datgan "bydd gan gorff corfforedig hawl i gael ei gofrestru ar y gofrestr os yw'n bodloni'r Cyngor ei fod yn addas i gynnal busnes fel optometrydd neu optegydd cyflenwi neu i redeg y ddau fusnes".

Mae Rhan wyth Rheolau Cyngor Optegol Cyffredinol (Cofrestru) 2005 yn datgan y bydd ymgeiswyr am gofrestrriad fel corff corfforedig yn gwneud datganiad ynghylch ymchwiliadau disgyblu neu droseddol, neu ganlyniadau, ar ran y busnes neu unrhyw un o'i gyfarwyddwyr.

Eich cyfrifoldeb chi, fel yr ymgeisydd, yw rhoi unrhyw wybodaeth i ni am y meysydd hyn. Os na fyddwch chi'n gwneud hynny, a'i fod yn dod i'n sylw'n ddiweddarach, efallai y bydd hyn yn golygu y byddwn yn cymryd camau mewn perthynas â'ch cofrestrriad.

Datganiadau sy'n ymwneud ag ymchwiliadau neu ganlyniadau troseddol neu ddisgyblu

Mae'n ofynnol i ymgeiswyr ddatgan y canlynol ar ran y cwmni a'i gyfarwyddwyr:

- a. Unrhyw euogfarnau (gan gynnwys euogfarn gan lys milwrol) neu rybuddion a gafwyd ar Ynysoedd Prydain am drosedd, neu euogfarn yn rhywle arall am drosedd a fyddai, pe bai'n cael ei chyflawni yng Nghymru neu Loegr, yn drosedd;
- b. A ydynt wedi derbyn cynnig amodol dan adran 302 Deddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995 (cosb benodedig: cynnig amodol gan brocuradur ffisgal);
- c. A ydynt wedi cytuno i dalu cosb o dan adran 115A o Ddeddf Gweinyddu Nawdd Cymdeithasol 1992 (dirwy yn lle erlyniad);
- d. Os buont yn destun gorchymyn dan adran 246(2) neu (3) Deddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995 yn eu rhyddhau'n llwyr;
- e. A ydynt wedi bod yn destun penderfyniad gan gorff yn y Deyrnas Unedig sy'n gyfrifol o dan unrhyw ddeddfiad am reoleiddio'r proffesiwn iechyd neu ofal cymdeithasol wedi gwneud penderfyniad i'r perwyl yr amharwyd ar addasrwydd y corff corfforedig i gynnal busnes fel aelod o'r proffesiwn hwnnw, neu yr amharwyd ar addasrwydd cyfarwyddwr y corff corfforedig i ymarfer y proffesiwn hwnnw;
- f. Os oeddent yn destun penderfyniad gan gorff rheoleiddio y tu allan i'r Deyrnas Unedig i'r un perwyl, neu
- g. Maent ar hyn o bryd yn destun unrhyw ymchwiliad neu achos a allai arwain at unrhyw un o'r canlyniadau a ddisgrifir yn h-m uchod.

Gan ystyried pob un o'r meysydd hyn yn eu tro, rhoddir esboniad pellach isod.

a-d: euogfarnau, rhybuddion a chosbau eraill

Rhaid i chi ddatgan ar eich cais os yw'r corff corfforedig, neu unrhyw un o'i gyfarwyddwyr, erioed wedi cael euogfarn neu rybudd ac, ar ben hynny, unrhyw ganlyniadau sy'n ymwneud â llysoedd yr Alban fel y disgrifir uchod. Nid yw Deddf Ailsefydlu Troseddwyr 197 ("y Ddeddf Ailsefydlu Troseddwyr") yn berthnasol i bobl sy'n dymuno ymuno â chofrestr GOC. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i chi ddweud wrthym am unrhyw euogfarn neu rybudd rydych wedi'i gael, hyd yn oed os yw wedi 'disbyddu' dan y Ddeddf Ailsefydlu Troseddwyr honno, oni bai ei fod yn rhybudd euogfarn 'gwarchoddedig'. Os na fyddwch yn rhoi gwybod i ni am y materion hyn, a'u bod yn dod i'n sylw yn nes ymlaen, efallai y cewch eich cyfeirio at Adran Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor Optegol Cyffredinol a gellid cymryd camau yn eich erbyn a allai effeithio ar eich cofrestrriad parhaus.

Diogelir rhybudd rhag cael ei ddatgelu chwe blynedd ar ôl iddo gael ei dderbyn. Os oedd y troseddwr yn llai na 18 oed pan dderbyniwyd y rhybudd, yna gostyngir y cyfnod hwnnw i ddwy flynedd.

Mae euogfarn wedi'i diogelu rhag cael ei datgelu ar ôl 11 mlynedd. Os oedd y troseddwr yn llai na 18 oed pan gafwyd yr euogfarn, yna gostyngir y cyfnod hwnnw i bum mlynedd a hanner. Fodd bynnag, yn y naill achos neu'r llall, ni fydd euogfarn yn cael ei gwarchod rhag cael ei datgelu oni bai fod y troseddwr wedi cael dedfryd ddigarchar ac nad oes ganddo unrhyw euogfarnau eraill.

Ni fydd rhybudd neu euogfarn yn cael eu gwarchod rhag cael eu datgelu os yw am 'drosedd rhestredig' dan Orchymyn Deddf Ailsefydlu Troseddwyr (Eithriadau) 1975. Mae troseddau rhestredig yn cynnwys troseddau treisgar a rhywiol difrifol, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt, sy'n arbennig o berthnasol i ddiogelu plant ac oedolion agored i niwed. Rhaid datgelu rhybudd neu euogfarn am 'drosedd rhestredig' i'r Cyngor Optegol Cyffredinol bob amser.

Mae rhagor o ganllawiau ar droseddau rhestredig ar gael ar wefan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (www.gov.uk/government/organisations/disclosure-and-barring-service).

Wrth wneud datganiad mewn perthynas ag euogfarn neu rybudd, rhowch gymaint o wybodaeth â phosibl. Bydd hyn yn lleihau'r tebygolrwydd y bydd raid i ni ofyn i chi am ragor o wybodaeth, a allai arafu hynt eich cais.

Os ydych yn ansicr ar ôl darllen y canllawiau hyn ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas ag euogfarn neu rybudd, efallai y byddwch am geisio cyngor cyfreithiol annibynnol cyn penderfynu a ddylech wneud datganiad ai peidio.

e. penderfyniad gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol

Rhaid i chi hefyd ddweud wrthym a oes penderfyniad wedi'i wneud yn eich erbyn chi neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol neu sefydliad gofal sylfaenol yn y DU.

Mae'r cyrff perthnasol fel a ganlyn:

- Y Cyngor Ceiropracteg Cyffredinol
- Y Cyngor Deintyddol Cyffredinol
- Y Cyngor Meddygol Cyffredinol
- Y Cyngor Optegol Cyffredinol
- Y Cyngor Osteopathig Cyffredinol
- Y Cyngor Fferyllol Cyffredinol
- Y Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal Cyffredinol
- Y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth
- Cymdeithas Fferyllol Gogledd Iwerddon
- Sefydliadau gofal sylfaenol neu Fyrddau Iechyd

Hefyd, dylech ddweud wrthym a oes penderfyniad wedi'i wneud yn eich erbyn gan un o'r cyrff a ragflaenodd rhai uchod (er enghraifft, y Cyngor Gofal Cymdeithasol Cyffredinol neu Gymdeithas Fferyllol Frenhinol Prydain Fawr).

Os ydych chi (neu unrhyw un o'r cyfarwyddwyr), neu os ydych chi erioed wedi cael eich cofrestru â chorff rheoleiddio, ac wedi cael sancsiwn sy'n ymwneud â'ch addasrwydd i gynnal busnes (neu i ymarfer), neu os canfuwyd yr amharwyd ar eich addasrwydd i gynnal busnes (neu i ymarfer), rhaid i chi roi gwybod i ni am hyn. Hefyd, os ydych chi wedi bod yn destun sancsiwn gan sefydliad gofal sylfaenol y GIG (er enghraifft, Ymddiriedolaeth Gofal Sylfaenol neu Fwrdd Iechyd Lleol), naill ai fel cyflogai neu ddarparwr gwasanaeth, rhaid i chi roi gwybod i ni am hyn. Hefyd, os ydych chi, neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr, wedi cael dyfarniad sy'n ymwneud â'ch addasrwydd i gynnal busnes (neu i ymarfer) gan gorff rheoleiddio y tu allan i'r DU, rhaid i chi ddweud wrthym am hyn.

Wrth wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad gan gorff rheoleiddio, darparwch gymaint o wybodaeth â phosibl, gan gynnwys y canlyniad neu'r sancsiwn a osodwyd a'r amgylchiadau a arweiniodd at y dyfarniad. Bydd darparu cymaint o wybodaeth â phosibl cyn gynted â phosibl yn helpu i'n hatal rhag gorfod gofyn i chi am ragor o wybodaeth, a fydd yn arafu hynt eich cais. Os na fyddwch yn rhoi gwybod i ni am y materion hyn, a'u bod yn dod i'n sylw yn nes ymlaen, efallai y byddwn yn penderfynu eich cyfeirio at dîm Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor; byddant wedyn yn ystyried a oes angen i ni ymchwilio ymhellach a chymryd camau a allai effeithio ar eich cofrestrriad parhaus.

Os ydych yn dal yn ansicr ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad ar ôl darllen y canllawiau hyn, dylech wneud y datganiad. Efallai y byddwch hefyd yn dymuno siarad â'ch corff proffesiynol, neu gael cyngor cyfreithiol eich hun, cyn penderfynu a ydych am wneud datganiad ai peidio.

f. ymchwiliadau cyfredol gan yr heddlu neu gorff rheoleiddio

Rhaid i chi ddatgan ar eich cais os ydych chi, neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr, yn destun ymchwiliad gan yr heddlu ar hyn o bryd am drosedd a allai arwain at euogfarn neu rybudd. Os ydych chi'n destun ymchwiliad gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol (gweler yr adran flaenorol), neu gan sefydliad gofal sylfaenol, rhaid i chi hefyd ddweud wrthym am hyn.

Os ydych chi, neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr, yn destun ymchwiliad gan heddlu y tu allan i'r DU, am drosedd a allai arwain at euogfarn yng Nghymru neu Loegr, rhaid i chi ddatgan hyn. Hefyd, os ydych chi'n destun ymchwiliad gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol y tu allan i'r DU, rhaid i chi roi gwybod i ni am hyn hefyd.

Wrth wneud datganiad mewn perthynas ag ymchwiliadau cyfredol, darparwch gymaint o wybodaeth â phosibl, gan gynnwys gwybodaeth am yr amgylchiadau a arweiniodd at yr ymchwiliad. Bydd darparu cymaint o wybodaeth â phosibl cyn gynted â phosibl yn helpu i'n hatal rhag gorfod gofyn i chi am ragor o wybodaeth, a fydd yn arafu hynt eich cais.

Mewn achosion lle byddwn yn derbyn cais sy'n cynnwys datganiad am ymchwiliad presennol, mae'n annhebygol y bydd hyn yn eich atal rhag cael eich cofrestru. Fodd bynnag, bydd hyn yn dibynnu ar natur a difrifoldeb yr honiadau yn eich erbyn yr ymchwilir iddynt. Os byddwn yn penderfynu eich cofrestru, byddwn yn gofyn i chi roi gwybod i ni am ganlyniad yr ymchwiliad. Os bydd y canlyniad yn arwain at gosb i chi, neu os oes gennym bryderon am eich addasrwydd i ymgymryd â hyfforddiant, efallai y byddwn yn penderfynu eich cyfeirio at dîm Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor Optegol Cyffredinol (os ydych wedi cofrestru ar y pryd); byddant wedyn yn ystyried a oes angen i ni ymchwilio ymhellach a chymryd camau a allai effeithio ar eich cofrestriad parhaus.

Os ydych yn dal yn ansicr ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad ar ôl darllen y canllawiau hyn, dylech wneud y datganiad. Efallai y byddwch hefyd yn dymuno siarad â'ch corff proffesiynol, neu gael cyngor cyfreithiol eich hun, cyn penderfynu a ydych am wneud datganiad ai peidio.

Fel yn achos yr holl wybodaeth y gofynnwn amdani ac yr ydym yn ei dal amdanoch, bydd y GOC yn cael ei arwain gan egwyddorion Deddf Diogelu Data 1998 bod unrhyw ddata y gofynnir amdano, sydd yn cael ei ddal a'i brosesu gennym ni yn berthnasol ac yn gymesur â'r rhesymau pam ein bod wedi gofyn amdano.

Adran pedwar: gwybodaeth i'r rheini sy'n gwneud cais i aros ar gofrestr GOC

Mae'r adran hon yn rhoi gwybodaeth am y broses o adnewyddu eich cofrestriad gyda GOC a'r wybodaeth y mae angen i chi ei rhoi i ni er mwyn i ni allu penderfynu parhau i ganiatáu eich cofrestriad ai peidio. Mae rhagor o wybodaeth am y broses gofrestru, gan gynnwys ffurflenni cofrestru a sut mae ein ffioedd wedi'u strwythuro, ar gael ar ein gwefan yn:

http://www.optical.org/en/our_work/Registration/index.cfm

Ymgeiswyr busnes

Rhaid i unrhyw gorff corfforaethol sy'n dymuno cynnal busnes fel optometrydd neu optegydd cyflenwi yn y DU, a defnyddio teitl gwarchoddedig yn eu busnes neu enw masnachu, fod wedi cofrestru â'r Cyngor Optegol Cyffredinol. Mae'n ofynnol i chi adnewyddu eich cofrestriad gyda'r Cyngor Optegol Cyffredinol bob blwyddyn yr ydych yn ymarfer. **Cadw** cofrestriad yw'r enw ar y broses adnewyddu hon.

Mae rhagor o wybodaeth am y gofynion ar gyfer cofrestru busnes ar gael ar ein gwefan yn:

http://www.optical.org/en/our_work/Registration/Applying_for_registration/Bodies_corporate.cfm

Er mwyn i'r GOC gofrestru eich corff corfforedig, rhaid i chi lenwi cais i gadw. Fel rhan o'r cais hwn, bydd gofyn i chi gadarnhau bod y wybodaeth sydd gennym amdanoch yn gywir, a diweddarau unrhyw wybodaeth lle bo angen. Mae'r manylion cadarnhau y gofynnir i chi eu darparu yn cynnwys:

- Enwau a chyfeiriadau lle rydych chi'n ymarfer, yn ogystal â chyfeiriad cyswllt a chyfeiriad cofrestredig eich busnes (lle bo hynny'n briodol); a
- **Datganiad** gennych chi bod y cwmni'n addas i gynnal busnes, neu wybodaeth am ymchwiliadau troseddol neu ddisgyblu sy'n ymwneud â'r cwmni neu ei gyfarwyddwyr, y bydd angen i ni ei hystyried cyn caniatáu eich cofrestriad. Trafodir hyn yn fanylach isod.

Bydd yr holl wybodaeth a ofynnwn gennych chi yn ein helpu i sicrhau:

- Mai chi ydych chi;
- Eich bod yn bodloni'r gofynion ar gyfer cofrestru gyda'r Cyngor Optegol Cyffredinol fel corff corfforedig;
- Eich bod yn bodloni ein safonau ar gyfer addaswydd i gynnal busnes; a

- Mae gennym eich manylion cyswllt.

Y cyfnod cadw ar gyfer cofrestreion sy'n gyrff corfforedig yw o ddechrau mis Ionawr i 31 Mawrth bob blwyddyn. Rhaid i chi wneud eich cais (a thalu'r ffi cadw) erbyn 15 Mawrth bob blwyddyn, fel arall, byddwch yn gorfod talu ffi ymgeisio hwyr. Mae gwybodaeth am ffioedd GOC ar gael ar ein gwefan:

https://www.optical.org/en/our_work/Registration/index.cfm

Gallwch gwblhau eich cais i gadw eich cofrestriad drwy fewngofnodi i adran MyGOC gwefan GOC.

Mae rhagor o wybodaeth am gadw cofrestriad ar gael ar ein gwefan hefyd:

[/www.optical.org/en/our_work/Registration/Renewing_your_registration/index.cfm](http://www.optical.org/en/our_work/Registration/Renewing_your_registration/index.cfm)

Datganiad o addasrwydd i gynnal busnes

Mae Adran 9 Deddf Optegwyr 1989 (fel y'i diwygiwyd) yn datgan "bydd gan gorff corfforedig hawl i gael ei gofrestru ar y gofrestr os yw'n bodloni'r Cyngor ei fod yn addas i gynnal busnes fel optometrydd neu optegydd cyflenwi neu i redeg y ddau fusnes".

Mae Rhan pump (adrannau 17 i 20) Rheolau Cyngor Optegol Cyffredinol (Cofrestru) 2005 yn ymwneud â'r gofynion cadw cofrestriad. Mae rheol 20 yn datgan y "Caiff y Cofrestrydd dynnu enw'r cofrestrai oddi ar y gofrestr briodol os nad yw'n fodlon bod gan y cofrestrai hawl i gael ei gofrestru o dan adran 9 ..."

Eich cyfrifoldeb chi, fel yr ymgeisydd, yw rhoi unrhyw wybodaeth i ni am y meysydd hyn. Os na fyddwch chi'n gwneud hynny, a'i fod yn dod i'n sylw'n ddiweddarach, efallai y bydd hyn yn golygu y byddwn yn cymryd camau mewn perthynas â'ch cofrestriad.

Datganiadau sy'n ymwneud ag ymchwiliadau neu ganlyniadau troseddol neu ddisgyblu

Mae'n ofynnol i ymgeiswyr ddatgan y canlynol ar ran y cwmni a'i gyfarwyddwyr:

- a. Unrhyw euogfarnau (gan gynnwys euogfarn gan lys milwrol) neu rybuddion a gafwyd ar Ynysoedd Prydain am drosedd, neu euogfarn yn rhywle arall am drosedd a fyddai, pe bai'n cael ei chyflawni yng Nghymru neu Loegr, yn drosedd;
- b. A ydynt wedi derbyn cynnig amodol o dan adran 302 o Ddeddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995 (cosb benodedig: cynnig amodol gan brocuradur ffisgal);
- c. A ydynt wedi cytuno i dalu cosb o dan adran 115A o Ddeddf Gweinyddu Nawdd Cymdeithasol 1992 (dirwy yn lle erlyniad);
- d. Os buont yn destun gorchymyn dan adran 246(2) neu (3) Deddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995 yn eu rhyddhau'n llwyr;

- e. A ydynt wedi bod yn destun penderfyniad gan gorff yn y Deyrnas Unedig sy'n gyfrifol o dan unrhyw ddeddfiad am reoleiddio'r proffesiwn iechyd neu ofal cymdeithasol wedi gwneud penderfyniad i'r perwyl yr amharwyd ar addasrwydd y corff corfforedig i gynnal busnes fel aelod o'r proffesiwn hwnnw, neu yr amharwyd ar addasrwydd cyfarwyddwr y corff corfforedig i ymarfer y proffesiwn hwnnw;
- f. Os oeddent yn destun penderfyniad gan gorff rheoleiddio y tu allan i'r Deyrnas Unedig i'r un perwyl; neu
- g. Maent ar hyn o bryd yn destun unrhyw ymchwiliad neu achos a allai arwain at unrhyw un o'r canlyniadau a ddisgrifir yn a-f uchod.

Gan ystyried pob un o'r meysydd hyn yn eu tro, rhoddir esboniad pellach isod.

a-d: euogfarnau, rhybuddion, a chosbau a gorchmynion eraill

Rhaid i chi ddatgan ar eich cais os yw'r corff corfforedig, neu unrhyw un o'i gyfarwyddwyr, erioed wedi cael euogfarn neu rybudd ac, ar ben hynny, unrhyw ganlyniadau sy'n ymwneud â llysoedd yr Alban fel y disgrifir uchod. Nid yw Deddf Ailsefydlu Troseddwyr 1974 ("y Ddeddf Ailsefydlu Troseddwyr") yn berthnasol i bobl sy'n dymuno ymuno â chofrestr GOC. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i chi ddweud wrthym am unrhyw euogfarn neu rybudd rydych wedi'i gael, hyd yn oed os yw wedi 'disbyddu' dan y Ddeddf Ailsefydlu Troseddwyr honno, oni bai ei fod yn rhybudd euogfarn 'gwarchoddedig'. Os na fyddwch yn rhoi gwybod i ni am y materion hyn, a'u bod yn dod i'n sylw yn nes ymlaen, efallai y cewch eich cyfeirio at Adran Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor Optegol Cyffredinol a gellid cymryd camau yn eich erbyn a allai effeithio ar eich cofrestrriad parhaus.

Diogelir rhybudd rhag cael ei ddatgelu chwe blynedd ar ôl iddo gael ei dderbyn. Os oedd y troseddwr yn llai na 18 oed pan dderbyniwyd y rhybudd, yna gostyngir y cyfnod hwnnw i ddwy flynedd.

Mae euogfarn wedi'i diogelu rhag cael ei datgelu ar ôl 11 mlynedd. Os oedd y troseddwr yn llai na 18 oed pan gafwyd yr euogfarn, yna gostyngir y cyfnod hwnnw i bum mlynedd a hanner. Fodd bynnag, yn y naill achos neu'r llall, ni fydd euogfarn yn cael ei gwarchod rhag cael ei datgelu oni bai fod y troseddwr wedi cael dedfryd ddigarchar ac nad oes ganddo unrhyw euogfarnau eraill.

Ni fydd rhybudd neu euogfarn yn cael eu gwarchod rhag cael eu datgelu os yw am 'drosedd rhestredig' dan Orchymyn Deddf Ailsefydlu Troseddwyr 1974 (Eithriadau) 1975. Mae troseddau rhestredig yn cynnwys troseddau treisgar a rhywiol difrifol, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt, sy'n arbennig o berthnasol i ddiogelu plant ac oedolion agored i niwed. Rhaid datgelu rhybudd neu euogfarn am 'drosedd rhestredig' i'r Cyngor Optegol Cyffredinol bob amser.

Mae rhagor o ganllawiau ar droseddau rhestredig ar gael ar wefan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (www.gov.uk/government/organisations/disclosure-and-barring-service).

Wrth wneud datganiad mewn perthynas ag euogfarn neu rybudd, rhowch gymaint o wybodaeth â phosibl. Bydd hyn yn lleihau'r tebygolrwydd y bydd raid i ni ofyn i chi am ragor o wybodaeth, a allai arafu hynt eich cais.

Os ydych yn ansicr ar ôl darllen y canllawiau hyn ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas ag euogfarn neu rybudd, efallai y byddwch am geisio cyngor cyfreithiol annibynnol cyn penderfynu a ddylech wneud datganiad ai peidio.

e. penderfyniad gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol

Rhaid i chi hefyd ddweud wrthym a oes penderfyniad wedi'i wneud yn eich erbyn chi neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol neu sefydliad gofal sylfaenol yn y DU.

Mae'r cyrff perthnasol fel a ganlyn:

- Y Cyngor Ceiropracteg Cyffredinol
- Y Cyngor Deintyddol Cyffredinol
- Y Cyngor Meddygol Cyffredinol
- Y Cyngor Optegol Cyffredinol
- Y Cyngor Osteopathig Cyffredinol
- Y Cyngor Fferyllol Cyffredinol
- Y Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal Cyffredinol
- Y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth
- Cymdeithas Fferyllol Gogledd Iwerddon
- Sefydliadau gofal sylfaenol neu Fyrdau Iechyd

Hefyd, dylech ddweud wrthym a oes penderfyniad wedi'i wneud yn eich erbyn gan un o'r cyrff a ragflaenodd rhai uchod (er enghraifft, y Cyngor Gofal Cymdeithasol Cyffredinol neu Gymdeithas Fferyllol Frenhinol Prydain Fawr).

Os ydych chi (neu unrhyw un o'r cyfarwyddwyr), neu os ydych chi erioed wedi cael eich cofrestru â chorff rheoleiddio, ac wedi cael sancsiwn sy'n ymwneud â'ch addasrwydd i gynnal busnes (neu i ymarfer), neu os canfuwyd yr amharwyd ar eich addasrwydd i gynnal busnes (neu i ymarfer), rhaid i chi roi gwybod i ni am hyn. Hefyd, os ydych chi wedi bod yn destun sancsiwn gan sefydliad gofal sylfaenol y GIG (er enghraifft, Ymddiriedolaeth Gofal Sylfaenol neu Fwrdd Iechyd Lleol), naill ai fel cyflogai neu ddarparwr gwasanaeth, rhaid i chi roi gwybod i ni am hyn. Hefyd, os ydych chi, neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr, wedi cael dyfarniad sy'n ymwneud â'ch addasrwydd i gynnal busnes (neu i ymarfer) gan gorff rheoleiddio y tu allan i'r DU, rhaid i chi ddweud wrthym am hyn.

Wrth wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad gan gorff rheoleiddio, darparwch gymaint o wybodaeth â phosibl, gan gynnwys y canlyniad neu'r sancsiwn a osodwyd a'r amgylchiadau a arweiniodd at y dyfarniad.

Bydd darparu'r wybodaeth hon cyn gynted â phosibl yn helpu i'n hatal rhag gorfod gofyn i chi am ragor o wybodaeth, a fydd yn arafu hynt eich cais. Os na fyddwch yn rhoi gwybod i ni am y materion hyn, a'u bod yn dod i'n sylw yn nes ymlaen, efallai y byddwn yn penderfynu eich cyfeirio at dîm Addaswydd i Ymarfer y Cyngor; byddant wedyn yn ystyried a oes angen i ni ymchwilio ymhellach a chymryd camau a allai effeithio ar eich cofrestrriad parhaus.

Os ydych chi wedi cael rhybudd gan Bwyllgor Ymchwilio'r GOC, nid oes angen i chi ddatgan hyn wrth wneud cais i gadw cofrestrriad.

Os ydych chi wedi bod yn destun achos addaswydd i ymarfer gan y Cyngor Optegol Cyffredinol o'r blaen, ond bod y mater wedi'i ddatrys, nid oes angen i chi ddatgan hyn oni bai ein bod wedi dweud wrthyhych am wneud hynny o'r blaen.

Dylech wneud datganiad a allai effeithio ar eich addaswydd i ymarfer ar yr adeg y bydd yn digwydd. Os daw i'ch sylw eich bod wedi methu â datgan rhywbeth i'r GOC yr ydych bellach yn credu y dylech fod wedi'i ddatgan, dylech ddatgan hyn yn y cyfnod cadw cofrestrriad nesaf. Wrth wneud y datganiad hwn, dylech roi esboniad o amgylchiadau'r trosedd a hefyd y rheswm pam eich bod wedi methu â'i ddatgan yn flaenorol.

Os ydych yn dal yn ansicr ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad ar ôl darllen y canllawiau hyn, dylech wneud y datganiad. Efallai y byddwch hefyd yn dymuno siarad â'ch corff proffesiynol, neu gael cyngor cyfreithiol eich hun, cyn penderfynu a ydych am wneud datganiad ai peidio.

f. ymchwiliadau cyfredol gan yr heddlu neu gorff rheoleiddio

Rhaid i chi ddatgan ar eich cais os ydych chi, neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr, yn destun ymchwiliad gan yr heddlu ar hyn o bryd am drosedd a allai arwain at euogfarn neu rybudd. Os ydych chi'n destun ymchwiliad gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol (gweler yr adran flaenorol), neu sefydliad gofal sylfaenol, rhaid i chi hefyd ddweud wrthym am hyn

Os ydych chi, neu unrhyw un o'ch cyfarwyddwyr, yn destun ymchwiliad gan heddlu y tu allan i'r DU, am drosedd a allai arwain at euogfarn yng Nghymru neu Loegr, rhaid i chi ddatgan hyn. Hefyd, os ydych chi'n destun ymchwiliad gan gorff rheoleiddio iechyd neu ofal cymdeithasol y tu allan i'r DU, rhaid i chi roi gwybod i ni am hyn hefyd.

Wrth wneud datganiad mewn perthynas ag ymchwiliadau cyfredol, darparwch gymaint o wybodaeth â phosibl, gan gynnwys gwybodaeth am yr amgylchiadau a arweiniodd at yr ymchwiliad. Bydd darparu cymaint o wybodaeth â phosibl cyn gynted â phosibl yn helpu i'n hatal rhag gorfod gofyn i chi am ragor o wybodaeth, a fydd yn arafu hynt eich cais.

Mewn achosion lle byddwn yn derbyn cais sy'n cynnwys datganiad am ymchwiliad presennol, mae'n annhebygol y bydd hyn yn eich atal rhag cael eich cofrestru.

Fodd bynnag, bydd hyn yn dibynnu ar natur a difrifoldeb yr honiadau yn eich erbyn yr ymchwiliad iddynt. Os byddwn yn penderfynu eich cofrestru, byddwn yn gofyn i chi roi gwybod i ni am ganlyniad yr ymchwiliad. Os bydd y canlyniad yn arwain at gosb i chi, neu os oes gennym bryderon am eich addasrwydd i barhau â busnes, efallai y byddwn yn penderfynu eich cyfeirio at dîm Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor Optegol Cyffredinol; byddant wedyn yn ystyried a oes angen i ni ymchwilio ymhellach a chymryd camau a allai effeithio ar eich cofrestrriad parhaus.

Os ydych yn dal yn ansicr ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad ar ôl darllen y canllawiau hyn, dylech wneud y datganiad. Efallai y byddwch hefyd yn dymuno siarad â'ch corff proffesiynol, neu gael cyngor cyfreithiol eich hun, cyn penderfynu a ydych am wneud datganiad ai peidio.

Fel yn achos yr holl wybodaeth y gofynnwn amdani ac yr ydym yn ei dal amdanoch, bydd y GOC yn cael ei arwain gan egwyddorion Deddf Diogelu Data 1998 bod unrhyw ddata y gofynnir amdano, sydd yn cael ei ddal a'i brosesu gennym ni yn berthnasol ac yn gymesur â'r rhesymau pam ein bod wedi gofyn amdano.

Gwybodaeth arall

Yn ogystal â'r datganiadau a ddisgrifir uchod y mae'n ofynnol i chi eu gwneud, rhaid i unrhyw ymgeisydd llwyddiannus gydymffurfio â Chod Ymddygiad GOC ar gyfer cofrestreion busnes.

[http://www.optical.org/goc/filemanager/broot/site assets/publications/codes/codes of conduct for business registerers.pdf](http://www.optical.org/goc/filemanager/broot/site%20assets/publications/codes/codes%20of%20conduct%20for%20business%20registerers.pdf)

Mae'r Cod yn disgrifio sut mae'r GOC yn disgwyl i'r rhai sydd ar ein cofrestr o gyrrff corfforedig ymddwyn, er mwyn sicrhau diogelwch a lles cleifion a'r cyhoedd. Dylech wneud eich cais gan gyfeirio at y Cod a datgan unrhyw faterion i'r GOC ar eich cais a allai effeithio ar eich addasrwydd i gynnal busnes. Bydd darparu cymaint o wybodaeth â phosibl cyn gynted â phosibl yn helpu i'n hatal rhag gorfod gofyn i chi am ragor o wybodaeth, a fydd yn arafu hynt eich cais. Os na fyddwch yn rhoi gwybod i ni am y materion hyn, a'u bod yn dod i'n sylw yn nes ymlaen, efallai y byddwn yn penderfynu eich cyfeirio at dîm Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor; byddant wedyn yn ystyried a oes angen i ni ymchwilio ymhellach a chymryd camau a allai effeithio ar eich cofrestrriad parhaus.

Os ydych yn dal yn ansicr ynghylch a ddylech wneud datganiad mewn perthynas â phenderfyniad ar ôl darllen y canllawiau hyn, dylech wneud y datganiad. Efallai y byddwch hefyd yn dymuno siarad â'ch corff proffesiynol, neu gael cyngor cyfreithiol eich hun, cyn penderfynu a ydych am wneud datganiad ai peidio.

Adran pump: sut rydym yn ystyried gwybodaeth a dderbyniwn

Mae'r adran hon yn egluro sut rydyn ni'n ystyried y wybodaeth rydych chi'n ei datgan a'r broses rydyn ni'n ei dilyn wrth ddod i benderfyniad. Mae hefyd yn trafod beth sy'n digwydd yn dilyn y penderfyniadau a wnawn. Rydyn ni wedi rhannu'r adran yn esboniad o sut rydyn ni'n delio â datganiadau am faterion troseddol neu ddisgyblu, neu gynnal busnes pan nad ydych yn gofrestredig. Gan fod y broses yn debyg ar gyfer pob math o ddatganiad, ailadroddir peth o'r wybodaeth yn yr adran hon.

Gwybodaeth am faterion troseddol neu ddisgyblu

Os byddwch yn gwneud datganiad i ni sy'n ymwneud â materion troseddol neu ddisgyblu, byddwn fel arfer yn gofyn i chi ddarparu mwy o wybodaeth am natur yr ymchwiliadau hyn a'r canlyniadau.

Efallai y byddwn hefyd yn gofyn i chi roi unrhyw dystysgrifau euogfarn neu rybudd i ni, archwiliadau cyfredol gan y Swyddfa Cofnodion Troseddol (neu'r rhai sy'n cyfateb iddynt), neu gopiâu o drawsgrifiadau'r llys.

Efallai y byddwn hefyd yn gofyn am eich caniatâd i ofyn am wybodaeth amdanoch gan gyrff ymchwilio, neu'n gofyn i chi ddarparu'r wybodaeth hon i ni.

Efallai y byddwn hefyd yn gofyn am wybodaeth gan unrhyw berson neu sefydliad arall os ydyn ni'n credu ei bod yn berthnasol i'r datganiad rydych chi wedi'i wneud.

Yn ogystal ag unrhyw wybodaeth yr ydym wedi gofyn amdani gennych chi neu gorff ymchwilio, byddwn yn gofyn i chi am unrhyw sylwadau yr hoffech eu gwneud mewn perthynas â'ch datganiad ac a ydych yn credu ei fod yn effeithio ar eich addasrwydd i gynnal busnes.

Bydd aelod o'r tîm Cofrestru yn sicrhau bod yr holl wybodaeth a roddwyd i ni mewn perthynas â'r datganiad yn cael ei rhoi gerbron y Cofrestrydd, a fydd yn ei ystyried o fewn pum diwrnod gwaith.

Bydd y wybodaeth a roddir i'r Cofrestrydd yn cynnwys:

- Manylion yr ymgeisydd neu'r cofrestrai (Enw, cyfeirnod);
- Math o gais (cofrestru, adfer neu gadw);
- Dyddiad derbyn;
- Crynodeb o'r holl wybodaeth a ddarparwyd gan yr ymgeisydd neu'r cofrestrai;
- Rhestr o'r holl ddogfennau a ddarparwyd gan yr ymgeisydd neu'r cofrestrai ac unrhyw drydydd partïon;
- Yr adran yn Neddf Optegwyr 1989 (fel y'i diwygiwyd yn 2005) sy'n darparu'r awdurdod i'r Cofrestrydd wneud penderfyniad ar y cais;

- Lle bo'n berthnasol, manylion unrhyw ddatganiadau tebyg a dderbyniwyd yn y gorffennol a'r penderfyniad a wnaed yn yr achosion hyn;
- Argymhelliad yn seiliedig ar y wybodaeth a ddarparwyd; a
- Copïau o'r holl ohebiaeth a dogfennau a dderbyniwyd gan y cofrestrai/ymgeisydd a thrydydd partïon.

Bydd y Cofrestrydd yn penderfynu a ddylid caniatáu neu wrthod y cais. Wrth wneud y penderfyniad hwn, bydd y Cofrestrydd yn ystyried yr holl wybodaeth sydd ar gael ac yn rhoi rhesymau clir dros y penderfyniad a wnaed. Wrth wneud penderfyniad, bydd y Cofrestrydd yn ystyried:

- Amgylchiadau'r datganiad fel y'u nodir gan yr ymgeisydd;
- Unrhyw wybodaeth bellach a ddarparwyd gan yr ymgeisydd, neu a geisiwyd gan y GOC;
a
- Phenderfyniadau a wnaed mewn achosion sydd ag amgylchiadau tebyg (lle bo hynny'n berthnasol).

Os na fydd y Cofrestrydd yn dilyn yr argymhelliad a nodir, bydd yn rhoi rhesymau clir dros wneud hynny, yn ogystal â'i benderfyniad mewn perthynas â'r cais. Bydd y Cofrestrydd yn cymryd pob cam rhesymol i sicrhau dull cyson o wneud penderfyniadau. Bydd y camau hyn yn cynnwys adolygiad rheolaidd o'r broses a ddilynwyd a'r penderfyniadau a wnaed gan y Cofrestrydd, yn ogystal ag archwiliad o'r penderfyniadau hynny'n flynyddol.

Yn gyffredinol, ni fydd y Cofrestrydd yn gwrthod cais ar y sail bod ymchwiliad yn mynd rhagddo, ond mae'n cadw'r hawl i wneud hynny yn dibynnu ar amgylchiadau datganiadau unigol. Yn eithriadol iawn, fodd bynnag, bydd y Cofrestrydd yn gwrthod cais lle mae ymchwiliad yn mynd rhagddo. Y rheswm am hyn yw mai prif ddyletswydd y Cyngor yw diogelu aelodau o'r cyhoedd.

Yn unol â hynny, mewn sefyllfa lle gellir atal cofrestrai presennol y GOC o dan adran 13L Deddf Optegwyr 1989 (fel y'i diwygiwyd) drwy orchymyn interim, gall y Cofrestrydd benderfynu er mwyn diogelu'r cyhoedd, neu er budd y cyhoedd, neu er budd y cofrestrai ei hun, y dylid gwrthod y cais i gadw ar y gofrestr.

Byddwch yn cael y rhesymau dros benderfyniad y Cofrestrydd pan fyddwn yn dweud wrthyhch beth yw canlyniad eich cais.

Os bydd y Cofrestrydd yn caniatáu cais a daw i'n sylw'n ddiweddarach y dylid bod wedi dod i benderfyniad gwahanol (er enghraifft, mae ymchwiliad wedi dod i gasgliad gyda chanlyniad allai effeithio ar eich addasrwydd i ymarfer), bydd y Cofrestrydd yn cyfeirio'r mater at dîm Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor Optegol Cyffredinol. Bydd yr ymgeisydd neu'r cofrestrai yn cael gwybod am hyn yn ysgrifenedig. I gael rhagor o wybodaeth am weithdrefn yr adran Addasrwydd i Ymarfer, cyfeiriwch at:

http://www.optical.org/en/Investigating_complaints/index.cfm

Pan fyddwn yn rhoi gwybod i chi am ganlyniad ystyriaeth y Cofrestrydd, efallai y byddwn yn dweud wrthych nad oes angen i chi ddatgan y mater i ni eto. Efallai y byddwn hefyd yn eich cynghori ar unrhyw gamau y bydd angen i chi eu cymryd yn y dyfodol mewn perthynas â'r datganiad hwn a'ch cofrestrriad. Os na fyddwch yn dilyn y cyngor hwn, gallai hyn effeithio ar eich addasrwydd i ymarfer yn y dyfodol. Os ydych chi wedi datgan eich bod yn destun ymchwiliad ar hyn o bryd, byddwn yn gofyn i chi roi gwybod i ni am ganlyniad yr ymchwiliad cyn gynted ag y byddwch yn ei wybod.

Gwneir penderfyniad y Cofrestrydd yn breifat ac ni chyhoeddir y rhesymau dros y penderfyniad. Fodd bynnag, bydd achlysuron pan fydd ystyriaeth y Cofrestrydd ynghylch cais yn dod yn wybodaeth gyhoeddus.

Os bydd hyn yn digwydd, bydd y GOC yn rhyddhau gwybodaeth yn unol â'n polisi datgelu ac yn unol â'r gyfraith er mwyn cynnal hyder y cyhoedd yn ein gweithgareddau rheoleiddio.

Parhau â busnes tra'n anghofrestredig

Os ydych yn datgan i ni eich bod wedi cynnal busnes tra nad ydych wedi cofrestru, byddwn fel arfer yn gofyn i chi ddarparu rhagor o wybodaeth am y gweithgareddau yr ydych wedi ymgymryd â nhw. Efallai y byddwn hefyd yn gofyn am wybodaeth gan unrhyw berson neu sefydliad arall os ydyn ni'n credu ei bod yn berthnasol i'r datganiad rydych chi wedi'i wneud.

Yn ogystal ag unrhyw wybodaeth yr ydym wedi gofyn amdani gennych chi, neu unrhyw gorff arall, byddwn yn gofyn i chi am unrhyw sylwadau yr hoffech eu gwneud mewn perthynas â'ch datganiad ac a ydych yn credu ei fod yn effeithio ar eich addasrwydd i gynnal busnes.

Bydd aelod o'r tîm Cofrestru yn sicrhau bod yr holl wybodaeth a roddwyd i ni mewn perthynas â'r datganiad yn cael ei rhoi gerbron y Cofrestrydd, a fydd yn ei ystyried o fewn pum diwrnod gwaith.

Bydd y wybodaeth a roddir i'r Cofrestrydd yn cynnwys:

- Manylion yr ymgeisydd neu'r cofrestrai (Enw, cyfeirnod);
- Math o gais (cofrestru, adfer neu gadw);
- Dyddiad derbyn;
- Crynodeb o'r holl wybodaeth a ddarparwyd gan yr ymgeisydd neu'r cofrestrai;
- Rhestr o'r holl ddogfennau a ddarparwyd gan yr ymgeisydd neu'r cofrestrai ac unrhyw drydydd partion;
- Yr adran yn Neddf Optegwyr 1989 (fel y'i diwygiwyd yn 2005) sy'n darparu'r awdurdod i'r Cofrestrydd wneud penderfyniad ar y cais;
- Lle bo'n berthnasol, manylion unrhyw ddatganiadau tebyg a dderbyniwyd yn y gorffennol a'r penderfyniad a wnaed yn yr achosion hyn;
- Argymhelliaid yn seiliedig ar y wybodaeth a ddarparwyd; a
- Copïau o'r holl ohebiaeth a dogfennau a dderbyniwyd gan y cofrestrai/ymgeisydd a thrydydd partion.

Bydd y Cofrestrydd yn penderfynu a ddylid caniatáu neu wrthod y cais. Wrth wneud y penderfyniad hwn, bydd y Cofrestrydd yn ystyried yr holl wybodaeth sydd ar gael ac yn rhoi rhesymau clir dros y penderfyniad a wnaed.

Wrth wneud penderfyniad bydd y Cofrestrydd yn ystyried:

- Amgylchiadau'r datganiad fel y'u nodir gan yr ymgeisydd;
- Unrhyw wybodaeth bellach a ddarparwyd gan yr ymgeisydd, neu a geisiwyd gan y GOC;
a
- Phenderfyniadau a wnaed mewn achosion sydd ag amgylchiadau tebyg (lle bo hynny'n berthnasol).

Os na fydd y Cofrestrydd yn dilyn yr argymhelliad a nodir, bydd yn rhoi rhesymau clir dros wneud hynny, yn ogystal â'i benderfyniad mewn perthynas â'r cais. Bydd y Cofrestrydd yn cymryd pob cam rhesymol i sicrhau dull cyson o wneud penderfyniadau. Bydd y camau hyn yn cynnwys adolygiad rheolaidd o'r broses a ddilynwyd a'r penderfyniadau a wnaed gan y Cofrestrydd, yn ogystal ag archwiliad o'r penderfyniadau hynny'n flynyddol.

Byddwch yn cael y rhesymau dros benderfyniad y Cofrestrydd pan fyddwn yn dweud wrthyich beth yw canlyniad eich cais.

Os bydd y Cofrestrydd yn caniatáu cais a daw i'n sylw'n ddiweddarach y dylid bod wedi dod i benderfyniad gwahanol (er enghraifft, mae ymchwiliad wedi dod i gasgliad gyda chanlyniad allai effeithio ar eich addasrwydd i ymarfer), bydd y Cofrestrydd yn cyfeirio'r mater at dîm Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor Optegol Cyffredinol. Bydd yr ymgeisydd neu'r cofrestrai yn cael gwybod am hyn yn ysgrifenedig. I gael rhagor o wybodaeth am weithdrefn yr adran Addasrwydd i Ymarfer, cyfeiriwch at: [http://www.optical .orq/en/Investigating complaints/index.cfm](http://www.optical.orq/en/Investigating-complaints/index.cfm)

Pan fyddwn yn rhoi gwybod i chi am ganlyniad ystyriaeth y Cofrestrydd, efallai y byddwn yn dweud wrthyich nad oes angen i chi ddatgan y mater i ni eto. Efallai y byddwn hefyd yn eich cyngori ar unrhyw gamau y bydd angen i chi eu cymryd yn y dyfodol mewn perthynas â'r datganiad hwn a'ch cofrestriad. Os na fyddwch yn dilyn y cyngor hwn, gallai hyn effeithio ar eich addasrwydd i ymarfer yn y dyfodol. Os ydych chi wedi datgan eich bod yn destun ymchwiliad ar hyn o bryd, byddwn yn gofyn i chi roi gwybod i ni am ganlyniad yr ymchwiliad cyn gynted ag y byddwch yn ei wybod.

Gwneir penderfyniad y Cofrestrydd yn breifat ac ni chyhoeddir y rhesymau dros y penderfyniad. Fodd bynnag, bydd achlysuron pan fydd ystyriaeth y Cofrestrydd ynghylch cais yn dod yn wybodaeth gyhoeddus. Os bydd hyn yn digwydd, bydd y GOC yn rhyddhau gwybodaeth yn unol â'n polisi datgelu ac yn unol â'r gyfraith er mwyn cynnal hyder y cyhoedd yn ein gweithgareddau rheoleiddio.

Sut i apelio yn erbyn penderfyniad

Fel y disgrifir uchod, bydd penderfyniad y Cofrestrydd yn cael ei roi i chi'n ysgrifenedig gyda'r rhesymau. Hefyd yn y llythyr ceir gwybodaeth am sut i apelio yn erbyn penderfyniad y Cofrestrydd.

Dan delerau paragraff dau atodlen 1A Deddf Optegwyr 1989 (fel y'i diwygiwyd), mae penderfyniad gennym ni i beidio â'ch cofrestru yn benderfyniad y gellir apelio yn ei erbyn.

Felly, mae'n agored i chi apelio i'r Pwyllgor Apeliadau Cofrestru yn erbyn y penderfyniad hwn i beidio â derbyn eich enw i'r gofrestr. Os ydych chi'n dymuno gwneud apel o'r fath, rhaid i chi roi hysbysiad o apel yn unol â pharagraff pedwar o Atodlen 1A.

Dan delerau paragraff 4 (3) yr atodlen honno, mae gennych 28 diwrnod o ddyddiad y llythyr sy'n rhoi gwybod i chi am benderfyniad y Cofrestrydd i roi gwybod i ni, yn ysgrifenedig, os ydych yn dymuno mynd ar drywydd apel. Os na fyddwch yn dweud wrthym eich bod yn dymuno apelio o fewn 28 diwrnod ni fyddwch yn gallu apelio yn ddiweddarach.

Ar ôl i ni dderbyn hysbysiad eich bod yn dymuno apelio, byddwn yn cysylltu â chi i gadarnhau ein bod wedi derbyn eich gohebiaeth a beth fydd y camau nesaf.

Os nad ydych yn dymuno apelio, nid yw hyn yn eich atal rhag gwneud cais arall yn y dyfodol. Fodd bynnag, os byddwch yn gwneud hyn, dylech ystyried y rhesymau pam y gwrthododd y Cofrestrydd eich cais a beth, os o gwbl, y gallwch ei wneud i fodloni'r Cofrestrydd eich bod yn berson addas i fod ar gofrestr y Cyngor Optegol Cyffredinol.

Ble i gael rhagor o wybodaeth

Gall y dogfennau canlynol fod o gymorth i chi pan fyddwch yn gwneud cais sy'n cynnwys datganiad:

- Codau Ymddygiad GOC;
- Deddf Optegwyr 1989 (fel y'i diwygiwyd), a Rheolau'r Cyngor Optegol Cyffredinol;
- Y cymwyseddau ar gyfer optometryddion ac optegwyr cyflenwi; a'r
- Protocol ar gyfer ymchwilio i droseddau a'u herlyn. Mae'r holl

wybodaeth hon ar ein gwefan.

Ymwadiad

Canllaw yn unig yw'r wybodaeth yn y ddogfen hon ac mae'n gywir ar y dyddiad sydd ar y dudalen gyntaf. Bwriedir iddi fod yn ddogfen fyw. Caiff ei diwygio fel y bo'n briodol, gan ystyried profiad cynyddol GOC wrth ddelio â cheisiadau gyda datganiadau, yn ogystal â datblygiadau cyfreithiol, gan gynnwys diwygio/cyflwyno deddfwriaeth a chyfraith achosion newydd. Bydd y GOC yn adolygu'r canllawiau hyn o bryd i'w gilydd. Bydd y GOC yn tynnu sylw at unrhyw ddiwygiadau sylweddol i'r canllawiau hyn drwy gyhoeddi'r fersiwn diwygiedig ar wefan y GOC, www.optical.org o leiaf mis cyn y bydd y Cofrestrydd yn defnyddio'r canllawiau diwygiedig.

Atodiad un – Datganiad y Cyngor Optegol Cyffredinol ar geisiadau i drosglwyddo cofrestriad lle mae'r ymgeisydd yn destun ymchwiliad addasrwydd i ymarfer gan y Cyngor Optegol Cyffredinol.

O bryd i'w gilydd, bydd y GOC yn derbyn ceisiadau gan gofrestreion sy'n dymuno trosglwyddo eu cofrestriad o un rhan o'r gofrestr GOC i un arall. Fel arfer, mae hyn yn digwydd pan fydd optometryddion sy'n fyfyrwyr neu optegwyr cyflenwi yn cwblhau eu cymhwyster ac yn gwneud cais i gofrestru fel ymarferydd sydd wedi cymhwyso'n llawn.

Mewn achosion lle gwneir cais i drosglwyddo a bod yr ymgeisydd yn destun ymchwiliad addasrwydd i ymarfer, bydd y GOC yn gwrthod y cais i drosglwyddo hyd nes bod yr ymchwiliad wedi dod i ben. Ni fydd y Cofrestrydd yn ystyried amgylchiadau unrhyw achos unigol wrth wneud y penderfyniad hwn; ffaith yr ymchwiliad fydd y rheswm dros wrthod.